

Sanatın Yeni Şekli: Dijital Painting Ve Dijital Baskı

Müjgan Sıkkaş

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Sanat & Tasarım Ana Sanat Dalı,
İzmir, Türkiye

Özet

Yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olan sanat tarih boyunca sınıflandırılmada tartışma konusu olmuştur. Neyin sanat, neyin sanat olmadığı konusunda fikir değişiklikleri yaşanmış ve güncel sanat kavramları, değişen toplum yapısı ve teknolojinin gelişmesi ile de sanat kavramı tanımına yeni boyutlar dahil olmuştur. Sanat duyuş yoluyla aktarılan bir iletişimdir. Salt tek başına estetik görüntü oluşturmak için değil, izleyicide duygusal iletiler yoluyla bilgi, fikir veya düşünme sürecini başlatan bir olgudur. İlk çağlardan güncel zaman dilimine kadar gelişimini devam ettirmekte olan sanat var olduğu ortamdan etkilenmiştir. Her alanda var olan teknoloji sanatın içinde de yer almaktadır. Mağara duvarlarında başlayan sanat zamanla gelişim göstererek farklı biçimlere ve kullanımlara dahil olmuştur. İhtiyaçlara veya kullanım biçimlerine göre tercih edilebilirlik sanatı etkilemiş ve yeni pratik uygulama yollarına yönelmiştir. İlk dönemlerde el üretimiyle ve tekil olan sanat zamanla yeni pratik yöntemlerin gelişmesi ile üretimde hız kazanmaya ve çoğaltımın pratikleşmesine olanak sağlamaktadır. Özellikle teknolojinin gelişmesi ile sanat kavramı geleneksel yapıdan ayrılarak yeni anlamlar arayıp yeni oluşumlar göstermektedir. Bunun en önemli örneğini dijital teknolojinin gelişmesi ile sanatın dijitalleşmeye başlaması oluşturmaktadır. Bilgisayar ve grafik tabletler yardımı ile oluşturulan eserler teknolojinin sağlamış olduğu pratik ve yaratıcı ortam olanakları ile dijital painting kavramının oluşmasını sağlamıştır. Dijital painting; geleneksel resim tekniklerinin, dijital teknoloji araçlarının kullanılması ile oluşturulmasıdır ve kitlelerin ulaşılabilirliği açısından, çoğaltım ile her ortama, uygulamaya aktarılmasında ki yaratıcılık sayesinde birçok alanda yer alabilen sanat eserleri sanatın yeni şekli halini almaktadır. Değişen imkanlar ve gelişen teknolojiye bağlı olarak sanatın yeni şekli olan dijital sanat ve dijital baskı konusuna ışık tutmak ve gelişen yeni sanat algısının amaçlarını ve etki alanları, gelişen ve değişen koşullara bağlı olarak sanatın bu gelişmeden yaşadığı etkileşimleri incelemek ve teknolojinin gelişmesi ile doğan yeni sanat arayışları, yeni sanat tekniklerinin etki alanlarını inceleyerek sanata olan etkilerinin ve kullanım alanlarının tespit edilmesi araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Araştırmada literatür incelemesi ile yurtiçi ve yurtdışı kaynaklar incelenmiş ve Cyril Rolando, Nomada Studio, Aykut Aydoğdu ve Ethem Onur Bilgiç'e ait çalışmalarının örnek alınması ile sınırlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Dijital Sanat, Dijital Baskı, Dijital Painting, İllüstrasyon

The New Form f Art: Digital Painting And Digital Printing

Müjgan Sıkkaş

Kütahya Dumlupınar University Education Institute, Department of Art
and Design, İzmir, Turkey

Abstract

Art, an expression of creativity and imagination, has been a topic of discussion throughout history in classification. There have been changes in ideas about what is art and what is not art, and new dimensions have been included in the definition of the concept of art with the current concepts of art, the changing structure of society, and the development of technology. Art is a communication transmitted through the senses. It is a phenomenon that initiates the process of information, ideas, or thinking through emotional messages in the viewer, not just to create an aesthetic image alone. Art, which continues its development from the early ages to the current period, has been influenced by the environment in which it exists. The technology that exists in all areas is also included in art. Art that began on cave walls developed over time and became involved in different forms and uses. Preferability according to needs or forms of use has influenced art and led to new ways of practical application. In the early periods, hand production and singular art allow us to gain speed in production and practice reproduction with the development of new practical methods over time. Especially with the development of technology, the concept of art is separated from the traditional structure and seeks new meanings and shows new formations. The most important example of this is the beginning of the digitalization of art with the development of digital technology. Works created with the help of computers and graphic tablets have enabled the creation of the concept of digital painting with the practical and creative possibilities provided by technology. Digital painting; is the creation of traditional painting techniques using digital technology tools, and in terms of the reach of the masses, works of art that can take place in many areas thanks to creativity in transferring them to every environment and application with reproduction become a new form of art. Developing technology and changing facilities, depending on which digital art is a new form of art, and new and emerging digital print art to shed light on the topic of perception of the objectives and domains, developing and changing, depending on the terms of the development of the art and examine the lived interactions that had arisen with the development of technology, the quest for the new art, new techniques and artistic effects by examining the uses of art on the identification of domains is the basic purpose of the research. In the study, domestic and international sources were examined with literature review and were limited to sampling the works of Cyril Rolando, Nomada Studio, Aykut Aydoğdu, and Ethem Onur Bilgiç.

Anahtar Kelimeler: Art, Digital Art, Digital Print, Digital Painting, Illustration

1.Giriş

1.1.Problem Durumu

Yaratıcılığın ve hayal gücünün ifadesi olan sanat tarih boyunca sınıflandırılmada tartışma konusu olmuştur. Neyin sanat, neyin sanat olmadığı konusunda fikir değişiklikleri yaşanmış ve güncel sanat kavramları, değişen toplum yapısı ve teknolojinin gelişmesi ile de sanat kavramı tanımına yeni boyutlar dahil olmuştur. Sanatın içinde belli kategoriler bulunmaktadır. Görsel Sanatlar ve Fonetik Sanatlar olarak ayrılan sanatın görsel alanında teknolojinin gelişmesi ile yeni yöntem ve teknikler geliştirilmektedir. İlk dönemlerde el üretimiyle ve tekil olan sanat zamanla yeni pratik yöntemlerin gelişmesi ile üretimde hız kazanmaya ve çoğaltımın pratikleşmesine olanak sağlamaktadır. Tüm bu gelişmeler ışığında sanat geleneksel yapısından sıyrılıp yeni biçimler kazanmaya ve yeni sanat yollarının oluşmasını sağlamaktadır. Bu amaçla değişen imkanlar ve gelişen teknolojiye bağlı olarak sanatın yeni şekli olan dijital sanat ve dijital baskı konusuna ışık tutmak ve gelişen yeni sanat algısının amaçlarını ve etki alanlarının incelenmesi temel gerektir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı gelişen ve değişen koşullara bağlı olarak sanatın bu gelişmeden yaşadığı etkileşimleri incelemek ve teknolojinin gelişmesi ile doğan yeni sanat arayışları, yeni sanat tekniklerinin etki alanlarını inceleyerek sanata olan etkilerinin ve kullanım alanlarının tespit edilmesi temel amaçtır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Teknoloji ilk çağlardan itibaren, tekerleğin icadından beri var olan, gelişmekte ve yeni arayışlar içinde olan araştırmalardır. Her dönemde kişilerin belirli ihtiyaçları için geliştirdikleri teknik ve yöntemler bulunmaktadır ve her dönem bu ihtiyaçlar değişmekte ve gelişmektedir. Her alanda var olan teknoloji sanatın içinde de yer almaktadır. Mağara duvarlarında başlayan sanat zamanla gelişim göstererek farklı biçimlere ve kullanımlara dahil olmuştur. İhtiyaçlara veya kullanım biçimlerine göre tercih edilebilirlik sanatı

etkilemiş ve yeni pratik uygulama yollarına yönelmiştir. Özellikle elle üretimin yoğun olduğu dönemlerde pratik uygulama alanları aranmıştır. Oldukça zahmetli olan elle üretim koşulları teknoloji ile çoğaltım tekniklerine yer vermektedir. Böylece tekillikten çıkarak oluşturulan sanatsal uygulamanın daha fazla üretimine veya daha pratik yollarla daha etkili çalışmalar oluşmasına olanak vermektedir. Bu amaçla güncel sanat pratiklerinden yararlanarak oluşturulan uygulamaların etki alanları sanatın kazandığı yeni boyut ve anlamların etkileri önemli olmaktadır. Bu gelişmeler ışığında baskı teknolojisi de güncel sanatla beraber oldukça önem arz eden ve talep gören uygulama alanıdır. Teknolojik imkanlar doğrultusunda basım teknolojisinin bu çalışmalara etkisi sanat içeriği bakımından da önemli bir alandır.

1.4.Sınırlılıklar

Çalışmaya konu olan dijital painting için yurtiçi ve yurtdışı kaynaklarda araştırmalar yapılarak yurtdışından; Cyril Rolando ve Nomada Studio'nun çalışmaları, yurtiçi kaynaklarda ise Aykut Aydoğdu ve Ethem Onur Bilgiç'in çalışmalarının örnek olarak alınması ile sınırlandırılmıştır.

2.YÖNTEM

2.1.Araştırma Modeli

Araştırmada kullanılan veriler nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli çerçevesinde literatür incelemesi olarak gerçekleştirilmiştir.

3.Kavramsal Çerçeve

3.1.SANAT

Mağara duvarlarında başlayıp günümüze kadar gelişerek gelen sanat teknoloji ile birlikte gelişmeye ve değişmeye devam etmektedir. Teknoloji ile değişen yaşam koşulları sanatı da beraberinde etkilemiş ve özellikle sanayi devrimi ile ortaya çıkan teknolojik

gelişmeler sanata yeni ortamlar oluşturmaya başlamıştır. Sanat ve teknoloji her daim iç içe ve birbirinden etkilenen koşullar içinde barınırlar. Bu durum sanatın yeni ortamlara aktarılmasını geçişini sağlamaktadır. “Sanat, insanın dış dünyadan edindiği izlenimlerin iç dünyasına yansımalarıyla doğar. Başka bir deyişle; insan ile doğadaki nesnel gerçekler arasındaki estetik ilişkidir” (Aktaran: Erbay,2007:5). Sanatçı kendi iç dünyasında yorumladığı, duygu ve düşüncelerin izlenimi sonucu ortaya çıkardığı eserlerle yaratıcılığı zorlayabilir hatta yeni bir evren de yaratabilir. Sanatta sınırlayıcı bir güç söz konusu değildir. Aksine özgür bir ortamda oluşturulan yaratılarda sanatın en üst noktaları görülmektedir.

İnsanlar bilerek veya bilmeyerek yaşamlarının her diliminde, bazen az bazen de yoğun bir biçimde sanat ile ilişkilidirler. Çünkü insanlar günlük yaşamlarının her anında, doğrudan veya dolaylı olarak bir sanat nesnesi ile yüz yüze gelirler. Örneğin okuduğumuz bir kitabın kapağındaki grafik tasarım, markette dolaşırken izlediğimiz ürün ambalajı üzerindeki illüstrasyon, bir otelin resepsiyonunda konsepti bütünlleyen çini bir vazı, tiyatrodaki seyredilen bir oyun, evimizin duvarına astığımız yağlıboya tablo, otomobilde seyahat ederken dinlediğimiz müzik bunun göstergesidir. Bu gerçeklik, sanatın insanın yaşamında ve onu çevreleyen her ortamda sürekli var olduğunun kanıtlarıdır. Sanat, insanın vazgeçemediği gereksinimlerinden biridir. Çünkü sanat, insanın fizyolojik ve psikolojik yapısındaki boşluğu dolduran bir olgudur. Yani sanat, insanın ruhsal, duygusal, zihinsel ve fiziksel gereksinimlerini karşılayan, sanatçısına ve tüketicisine mutluluk veren bir olgudur (Mercin, 2019).

Sanat üzerine yüzyıllardır yapılmış ve yapılmakta olan birçok tanımlama bulunmaktadır. Fakat sanatın tanımlanması üzerine tek olarak kabuk edilmiş bir kuram yoktur. Bazı düşünürler sanat için bir arayıştır, sanat tanımlanamaz akıl ve mantık yoluyla bulunur veya sanat duyuların dışı vurumu, gerçeklikten kaçıştır gibi tanımlamalara başvururken bazıları ise sanatı; şekil, renk, çizgi gibi unsurların birleşiminden oluştuğu şeklinde daha teknik bir

tanımlama yapmaktadırlar. Sanat kavramı oldukça eski zamanlarda bilinen ilk haliyle mağara duvarlarına kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Tarihsel kökenine bakıldığında sanat kelimesi etimolojik anlamda Arapça olan “şan’ at” kelime kökünden gelen üretmek, işçilik, hüner gibi anlamlara gelmekte olduğu görülmektedir. Kişinin hayata gözlerini açmasının ardından sanatla buluşması da başlamaktadır. Sanat hayatın her alanında kendini gösteren bir olgu, yaşam biçimi şeklini almaktadır. Eski bir halı, tarihi bir binada ya da bir köyün sokaklarında sanatla karşılaşabilirsiniz. Sanatın sadece müze veya sergi gibi alanlarda var olduğu düşüncesi yanıltıcıdır. Aksine günlük hayatta sürekli önünden geçtiğimiz eski bir mimari yapı, bir çeşme veya güncel sanattan örnekle trafoları süsleyen resim ve yazıların hepsi sanata birer örnek oluşturmaktadırlar. Eski Mısır, Mezopotamya, Yunan, Roma, İran gibi medeniyetlerden günümüze kadar gelen birçok sanat eseri bulunmaktadır. Tarihsel araştırmalar yapıldığında görülmektedir ki her sanat eseri oluşturulduğu dönemin izlerini ve şartlarını taşımaktadır. Tarihsel araştırmalar yapılırken sanat eserleri incelenerek dönem ve koşulları hakkında gerekli bilgilere ulaşım da sağlanmaktadır. Doğuda İslam Sanatında ikonografik öğelerin yasak oluşu ile hat sanatı ve mimari alanda gelişmelerin sağlanması, Çin’de kaligrafinin gelişim göstermesi de yine sanatın beslendiği dönem ve koşullardan etkilendiğine dair örnek oluşturmaktadır. Ayrıca yine sanat ilk dönemlerde aile içi ve kabililer arasında da farklılık göstermekteydi. Aydınlanma çağı sonrası sanat akımlarının oluşması ile sanatta yeni dönemlere geçilmiştir. Özellikle 20. Yy ile sanat kendini arayışlarda bulmuş ve zamanla yeni güncel sanat kavramlarını ortaya çıkarmıştır. 1990’larda dijital teknolojilerin gelişmesi ile de sanat dijital ortamlarda hayat bulmaya başlamış ve zamanla yeni bir sanat tanımlaması ortaya çıkmıştır: Dijital sanat. Güncel sanat mı? Çağdaş sanat mı? Çağdaş sanat kavramı, İngilizcedeki “contemporary art” kavramına karşılık gelmektedir. Ancak “contemporary art” kavramına karşılık güncel sanat kavramı da gösterilmektedir. Tam bu noktada bir kavram karmaşası yaşansa da çağdaş sanat olarak ele alınacak olan “contemporary art” kavramı modernist dönemin bitişi

ile başladığı kabul edilen ve günümüze kadar ulaşan bir sanat akımıdır. Modern sanatın aksine çevre ve toplum bilinci ağır basan, teknoloji ve insan ilişkilerini ele alan üslup bakımından ortak bir birleştiricinin bulunmadığı sanat biçimidir. Modern sanatta kendine yeni bir alan yaratan sanatın içindeki radikal kırılmalar, çağdaş sanatta da üslupsuzlaşma ile çağdaş sanatçı artık sanat ile öznel ilişki kurmadan tek bir alanda yer almadan var olacaktır. Üslupsuzlaşma ile başlayan yeni yorumlamalar ve özgür ortam ile sınırları zorlayan sanatçı temsilden uzak salt sanat-felsefe ilişkisine dayalı yoruma açık bir ortamda yerini almaktadır. Dilediği amacı veya hiçbir amacı olmadan istediği sanatı üretmeye başlayan sanatçı temelde üsluptan ziyade sanatın kendisini ele almaktadır. Kavramsal sanat, minimalizm, performans sanatı, pop art, video sanatı, graffiti ve 1990'lar ve sonrası teknolojinin gelişmesi ile ortaya çıkan dijital sanat, çağdaş sanatın önemli dinamikleridir.

3.2.DİJİTAL SANAT

Dijital sanat; üretiminde sayısal teknolojinin, bilgisayarın araç olarak kullanılması ile oluşturulan sanat modelidir. 1990 sonrası gelişen teknoloji ile sanat yeni bir alanda yer almaya başlamıştır. Geçmişte çok yer bulamasa da günümüzde dijital sanat çağın gerekliliği doğrultusunda da oldukça aktif olarak kullanılan ve tercih edilen bir sanat olmaktadır. Geleneksel sanat modellerine bakıldığında dijital sanatın geleneksele oranla daha fazla imkan ve pratik yaratım ortamlarına sahip olduğu görülmektedir. Farklı teknik ve araçların bir arada kullanılmasına olanak sağlayan dijital sanatta kendi içinde farklı kategorilerde kullanılmaktadır. Özellikle fotoğraf alanında dijital teknolojinin araç olarak kullanılmasının eserlerin üretiminde kolaylık sağladığı görülmektedir. Montaj ve manipülasyon gibi işlerde pratik kullanım olanağı sağlayan dijital teknoloji incelendiğinde dijital bir araç kullanılarak yapıldığı fark edilebilir olduğu gibi bazı çalışmalar üzerinde yapılan araştırmalarda benzersiz bir şekilde dijital teknoloji ile yapıldığı anlaşılamayan eserler ortaya çıkmaktadır. Özellikle Photoshop gibi

fotoğraf manipölasyonu, video montaj, web yazılım, sanal gerçeklik, film, animasyon, oyun ve dijital baskı sistemleri içinde dijital teknolojinin kullanımı oldukça fazladır. Fotoğrafçılığın gelişimi ile dijital fotoğrafla getirilen yenilikle ve yeni dijital fotoğraf algısı dijital sanatın oluşmasında ki önemli adımlardandır. Sanatçıların dijital teknolojinin kullanılmasıyla elde ettiği fotoğraflarla renk, ışık hatta manipölasyonlar ile oynayarak özenle gerçekleştirdiği çalışmalar ile başarılı dijital sanat örnekleri ortaya çıkmaktadır. Türkiye’den örnekle fotoğrafçı Mehmet Turgut’un çalışmalarında dijital sanatın yaratıcı kullanımlarına örnekler görülmektedir.

Görsel1: Mehmet Turgut/Konsept Portre

Görsel2: Mehmet Turgut/Konsept Portre-2

Dijital teknoloji ile ayrıca birçok sanat disiplini birlikte kullanılarak yeni sanat çalışmaları da oluşturulmuştur. Örnekle; bilgisayarların

gelişimi ile oyun sektöründeki gelişmeler oldukça fazladır. Bir oyun tasarımında karakter, ses, müzik, animasyon, yazılım gibi alanlar bir arada kullanılarak tasarım ortamları yaratılmaktadır bu da dijital teknolojinin varlığı ile söz konusudur. Tüm bu bilgiler ışığında dijital teknolojilerin kullanımı ile oluşturulan bu sanat dijital sanat eserleri olarak adlandırılırken anlam bakımından incelendiğinde; dijital olarak elde edilen veriler sonucu ortaya çıkan sanat çalışması olarak adlandırılabilir. Dijital sanat eserleri, geleneksel sanata göre daha farklı ele alınmaktadır. Bazı dijital sanat eserlerinde kişiyi de içine alan etkileşimli bir ortam söz konusudur. Görme, duyma, hissetme gibi duyguların aynı anda verilebildiği gibi dijital sanatın sanat eseri dışında sayılması gerektiği el üretiminden ziyade hazır nesne kullanımı gibi algılanması yanlış bir düşüncedir. Sanatın dijitalleşmesi onun tek tuşla veya komutla yapılabilir olması demek değildir. Burada dijital teknoloji sadece bir araçtır zira dijital sanat eserleri oluşturulurken yaratıcılık, özgünlük temelinde ve belli süreçlerden geçerek oluşturulması ile gerçekleşen çalışmalardır. Dijital sanat çalışmaları bilgisayar vasıtası ile yapılabilirken ayrıca grafik tablet (çizim tableti) gibi araçlar ile yapılması da söz konusudur. Dijital sanat geleneksel sanat dışında tutulup tam olarak ilk zamanlar kabul görmemiş olsa bile günümüzde artık dijital sanat müzelerde kendine yer bulmaktadır.

Görsel3: Tokyo Dijital Sanat Müzesi

Görsel4: Tokyo Dijital Sanat Müzesi/2

3.3.DİJİTAL PAİNTİNG

Geleneksel resim tekniklerinin; suluboya, karakalem, yağlı boya, grafik tablet, kalem veya bilgisayar gibi araçların kullanılması ile oluşturulan sanatsal çalışmalardır. Dijital painting bilgisayar tarafından üretilen bir sanat değildir. Sanatçı dijital teknolojiyi bir araç olarak kullanarak sanatını kendisi oluşturmaktadır. Dijital painting için kullanılan programlar kendi bünyesinde çeşitli brushlar (fırça) barındırmaktadır ve sanatçı bu brushlar ve farklı boyama araçları ile tasarımını gerçekleştirmektedir. Sanatçının kullanımına sunulmuş hazırda birçok brushlar bulunmaktadır; suluboya, pastel, kalem ve özel dokulu olmak üzere birçok brush tasarlanmış ve kullanıma sunulmuştur. Hazır brushların dışında sanatçılar kendi brushlarını da programlar üzerinde oluşturabilme imkanına sahiptir. Özellikle sanatçıların brush oluşturma ve kullanmadaki özgür ortamları sanatlarındaki yaratıcılığa yansımaktadır. Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Procreat ve daha birçok yazılım programı ile dijital painting çalışması yapmak mümkündür. Dijital sanat alanında çalışan sanatçılarındaki kendi benimsedikleri sanat akımları veya serbest çalışma teknikleri ile uygulama yaptıkları görülmektedir. Dijital painting çalışması ile gerçekçi, suluboya, cartoon, cyberpunk, Steampunk, pop art, sürrealizm gibi daha birçok teknik kullanılarak çalışmak mümkündür. Sanatın diğer

alanlarında da olduğu gibi sanatçı kendi sanat görüşünü, sanat akımı ile çalışmalarında uygulamakta özgürdür. Uygulama alanının sağladığı her ortamda çalışabilme rahatlığı dijital painting için bir avantaj sağlamaktadır. Özellikle baskı teknolojisinin gelişmesi ile bu avantaj daha fazla kitleye ulaşmayı, dijital sanatın uygulanma alanlarının da genişlemesine olanak sağlamaktadır. Bugün bir kitap, dergi kapağında dijital sanat ile karşılaşabilirken ayrıca baskı teknolojisi ile tablo olarak duvarları süslemeye başlayan dijital sanat örnekleri oldukça fazladır.

Görsel5: Cyril Rolando

Görsel6: A wave of emancipation

1984 doğumlu Fransız sanatçı Cyril Rolando, aslen klinik psikolog olarak çalışmaktadır. Basit bir photoshop kullanıcısı olarak tanıtılsa da kendisini eserlerindeki gerçeküstü-fantazi etkiler ile dikkatleri üzerine çekmektedir. Hiçbir sanatsal ve anatomik eğitime sahip olmadan tamamen sezgisel olarak çalıştığını belirten sanatçının çalışmalarında daha çok hayvanlara yer verdiği görülmekte ve bunu; hayvanların daha masum insanlar gibi ben merkezli olamamasına ve hayvanların samimiyetine, ilhamına dayandırmaktadır. Bütün çalışmalarını dijital olarak gerçekleştiren sanatçı ilham verici olmak için çalışmalarında kullandığı brushlarını kendi sayfasında tutorial olarak paylaşımına açmaktadır. Ayrıca çalışmalarını Adobe Photoshop programı ve Wacom grafik tableti ile yaptığını belirten sanatçı çalışmalarını satışada sunmaktadır. Sanatçıya ait diğer dijital sanat örnekleri;

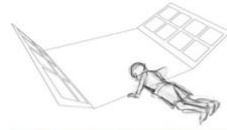
Görsel7: Back to basics

Görsel8: Parents routine

Görsel9: Shoot the moon

Görsel10: Sweet vertigo

Görsel11: Nomada studio/ GRIS

Görsel12: Gris karakter

Barselona merkezli bünyesinde video oyunu dışında deneyimli grafik tasarım ve illüstratörlere sahip Nomada Studio'nun ilk oyunu Gris'tir. Conrad Roset tarafından yaratıcı yönetmenliği yürütülen Gris oyunu 2019'da en iyi görsel sanat ödülü, 46. Annie ödüllerinde video oyun kategorisinde en iyi karakter animasyonu ve daha birçok alanda ödül alarak gerek müzikleriyle gerekse sanat dolu illüstrasyonları sadece bir oyun değil dijital sanat kategorisinde iyi bir örnek olmaktadır. İlk olarak Aralık 2018'de piyasaya sürülen tek oyunculu macera-platform oyunu Mart 2019'da Dünya çapında 300.000 kopya sattı ve Nisan 2020'ye kadar satışlar bir milyon adedi aştı. Özetle Oyun; Gris adında bir kızın hikayesini konu almaktadır. Gris parçalanmış bir el heykelinin içinde gözleri açar. Uyanmasının ardından şarkı söylemek isteyen kızın bir anda sesi çıkmaz, boğulmaya başlar ve elin yıkılması ile kendini aşağıdaki gizemli dünyada bulur. İlerlemeye devam eden kızın hedefi önündeki bulmacaları çözüp, yıldız ışıklarını toplayarak ve canavarlardan kaçarak sesine kavuşmaktır. Kızın macerası boyunca tüm resmedilen mekanlar ve simgeler oldukça ilgi çekici renk ve biçimde oluşturulmuştur. Gerek kızın yıldızları toplamak için çıktığı kule, gerekse yol boyunca ona yardım eden minik canlı varlıklar renkleri ve uyumlu müzikleri ile rahatlatıcı bir etki vermektedir. Ayrıca dijital baskı yöntemi ile Gris; afiş, art book, canvas olarak

çoğaltılarak, video tasarım ve illüstrasyon tasarımları ile dijital sanatın en iyi örnekleri arasında sayılabilir.

Görsel13: Gris oyun içi illüstrasyon/1

Görsel14: Gris oyun içi illüstrasyon/2

Görsel15: Gris oyun içi illüstrasyon/3

Görsel16: Gris oyun içi illüstrasyon/4

Görsel17: Gris Art Book/1

Görsel18: Gris Art Book/2

3.4.TÜRKİYE’DE DİJİTAL PAINİNG

Ülkemizde dijital sanatla en çok grafik ve fotoğraf alanında geçmişe sahip sanatçıların ilgilendiği ve sanatsal çalışmalar ürettiği gözlenmektedir, ancak heykel, müzik, sinema gibi sanatsal alanlardan gelenlerde bulunmaktadır. Dijital eser üreten sanatçıların sayısı gittikçe artmasına rağmen, sanat galerilerinde yer bulma ve toplumca izlenme oranı henüz yeterli düzeye ulaşamamıştır. Çizgen’e göre, ülkemizde sanat çevresini ilk kez “Digital Sanat”la tanıştıran, Özcan Onur’dur. Güzel Sanatlar Akademisi’nden 1960’lı yıllarda mezun olduktan sonra resim ve heykel çalışmalarını sürdürürken dijital alemdeki gelişmeleri de izlemiş, Paris’te PC ortamında ilk grafik programları geliştiren ekibe dahil olmuştur. Özcan Onur, o günlerde ürettiği görüntü demetlerini bugünün digital ortamındaki aktarım ve çıktı olanakları olmadığı için, ekrandan fotoğrafik yolla çekip, basmış ve bunları İstanbul’da ve Paris’te 1986 yılında “Elektropentür” isimli sergisinde izleyicisine sunmuştur. Dijital sanat alanında dikkat çeken ilk isimlerden biri de 1984 yılından beri sanatsal ve eğitsel çalışmalar yapan Hamdi Telli, son çalışmalarında nesnelerin gözle görülen biçimlerinden yola çıkmış, bilgisayar grafiklerinden ve fotoğraflardan yararlanmıştır. 2000’li yıllardan sonra Türkiye’de dijital sanatın gelişmesi ve yayılması için vakıf ve grupların kurulduğu görülmektedir. Diğer disiplinlerin ışığında dijital sanat alanında yeni kalıplar üretmeyi hedefleyen NOMAD, 2002 yılında bağımsız bir oluşum olarak kurulmuş, 2006 yılında bu alandaki ilk dernek olmuştur. Çekirdek yapısını tasarımcılar, mühendisler, mimarlar, küratörler ve yazarlar oluşturan NOMAD, sanatçılar arasında işbirliği sağlamayı hedefleyen teknik ve teorik bir altyapı üzerine kurulmuştur. NOMAD’ın ana ekibi Başak Şenova, Emre Erkal ve Erhan Muratoğlu’ndan oluşmaktadır. 2003 yılında gerçekleştirdikleri “ctrl_alt_del”, Türkiye’deki ilk işitsel sanat (sound art) festivali olma özelliğini taşımaktadır. Türkiye’de de giderek gelişmeye ve yayılmaya başlayan dijital

sanatın göstergesi olarak “Digital Sanat ve Kültür Vakfı” kurulmuştur. Bu vakfın amacı, dijital teknolojilere dayalı, bireysel ve toplumsal yaşam kültürünü ve bu kültürün her türlü sanatsal yansımalarını Türkiye’de geliştirmek ve bu yolla Türkiye’nin AB ve gelişmiş dünyada yerini almasına hizmet etmektir (Aktaran: Sağlamtimur, 2010:219-220)

Dijital illüstrasyonda ilk olarak çalışmaya kompozisyonun oluşturulması ile başlanır. Bazı sanatçılar ilk olarak çalışmaya kâğıt üzerinde taslak aşaması ile de başlamaktadır. Dijital ortama aktarılan taslak veya direk dijital ortamda oluşturulan taslağın üzerine brush, gerekli boyama araçları ve dijital teknolojiler ile oluşturulan dijital sanat ürünleri; kitap, reklam, oyun, sanat, sinema veya televizyon gibi birçok mecrada kullanılmaktadır. Türkiye’de de bu alanda ki çalışmaları ile dikkat çeken Aykut Aydoğdu dijital illüstrasyon da oldukça başarılı  r nekler sunmaktadır.

G rsel19: Aykut Aydoğdu

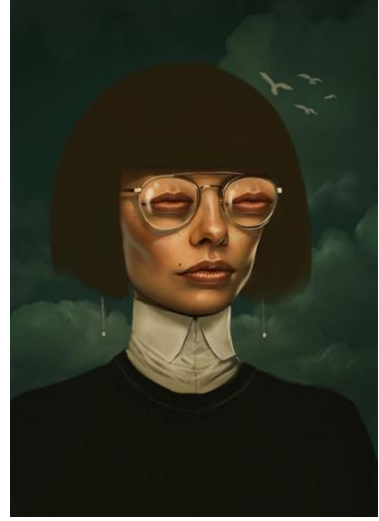
G rsel20: Aykut Aydoğdu/ Pıxıe

1986 yılında Ankara’da doğan Aykut Aydoğdu, 2009 yılında Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinden mezun olduktan sonra Ankara’da reklam ajanslarında sanat yönetmenliği yapmıştır. Bir süre sonra çizimden uzak kalamayıp freelance olarak

illüstratörlük yapmaya başlayan Aydoğdu, çalışmalarında genel olarak kadın figürü ve çil detayları kullanarak sürreal çalışmaları ile adından söz ettirmektedir. Dergi kapakları, film afişleri gibi alanlarda çalışmaları bulunan sanatçı kendi web sitesinde ayrıca bazı çalışmalarını satışa sunmaktadır. Sanatçıya ait diğer illüstrasyon çalışmaları;

Görsel21: White gold

Görsel22: Glasses

Bir diğer dijital illüstrasyon, sanatçısı 1986 yılında İnebolu’da doğan Ethem Onur Bilgiç; ressam Ali Fuat Koç’un yönlendirmesi üzerine resim eğitimine başlayan sanatçı ardından Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinde lisans eğitimini tamamlamıştır. Birçok alanda çalışmalar yapan sanatçı, tiyatro, sinema, dergi, kitap kapağı, afiş, ulusal ve uluslararası birçok festivalde de yer almıştır. GQ Türkiye, Ot Dergisi, NTV Tarih gibi mecralar için çalışmalar üreten sanatçı ayrıca;

“OT dergisine hazırladığı kapak MediaCat tarafından 2016 yılının en iyi dergi kapakları arasında gösterildi. Nike – icons in İstanbul, Rock’n Coke 2011, Türkiye İş Bankası 88. Yıl ve Turkcell – Futbol Ne Güzel Şey

gibi reklam kampanyalarında çalıştı. 2014'te *Salkım Söğüt* (Weeping Willow) adlı kısa filmin yönetmenliğini yaptı. Bu kısa filmi Adana Altın Koza Film Festivali'nde En İyi Canlandırma Filmi seçilirken 2014 İzmir Kısa Film Festivali'nde ise En İyi Animasyon seçildi. Kolektif hafızada yer edinmiş şarkı ve grupları hatırlatmak amacıyla kurulan Anatolian Rock Revival Project'in 7 kişilik ekibindeydi. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Saatleri Ayarlama Enstitüsü* adlı eseri için İhap Hulusi Görey'e atfen bir afiş hazırladı ve bu afişte İhap Hulusi imzasına da yer verdi. Epsilon Yayınevi için Sabahattin Ali'nin eserlerine kapak resimleri hazırladı. İletişim Yayınları için de muhtelif tasarımlar hazırladı. 2020'de *İllüstratör – Dünya Çapında En İyi 100 (The Illustrator – 100 Best From Around the World)* adlı kitapta yer aldı” (URL1).

Sanatçıya ait dijital illüstrasyon çalışmaları;

Görse23: Ethem Onur Bilgiç / Sabahattin Ali

Görsel24: Kelebekler afişi

Görsel25: Kelebekler afişi/ dijital baskı

3.5.DİJİTAL BASKI

Ofset veya geleneksel baskı yöntemlerinin aksine en belirgin özelliği seri basım, üretim olan dijital baskı bilgisayar ortamında hazırlanan çalışmalardan oluşmaktadır. Teknolojinin gelişmesi ile masaüstü yayıncılığa olan ihtiyaç ve talep de doğru orantıda artmıştır. Tasarlanan ürünün özelliğine göre yapılması gereken baskı tekniği değişiklik göstermektedir ancak sayısal teknolojinin yaygın kullanımı dijital teknolojiyi de tercih edilir hale ve sanatın içinde tercih edilir bir kullanım alanı olarak yer almasına da olanak sağlamaktadır.

“Dijital baskı, dijital bazlı görselin doğrudan çeşitli materyallerin üzerine basılması. Genellikle profesyonel baskı küçük işlerin masaüstü yayıncılık ve diğer dijital kaynakları basılı kullanarak büyük formatlı ve/veya yüksek hacimli lazer veya mürekkep püskürtmeli yazıcılar ile basılma işlemidir. Dijital baskı; ofset baskı yöntemlerine göre sayfa başı maliyet olarak yüksektir, Ofsete göre daha hızlı baskıya alınma ve ofsette kullanılan metal kalıpların olmaması nedeniyle tercih edilir. Taleplere daha hızlı cevap verilir, istenildiği anda baskı yapılabilir. Gelişen teknoloji, zamandan tasarrufun önem kazanması ile de ve dijital baskıda düşen maliyetler bu sistemin kullanılmasını ve tercih sebebi olmasını kolaylaştırmıştır. Geleneksel yöntemlerle arasındaki en büyük fark litografi, Fleksografi , gravür, ya da tipo için baskı kalıplarının , değiştirilmesine gerek olmamasıdır. Oysa analog baskı levhaları sürekli olarak değiştirilir. Bu işin sonuca ulaşmasını hızlandırırken Ofsette elde edilen bazı ince detayların kaybolmasına neden olur. En popüler sistemler Mürekkep Püskürtmeli veya lazer yazıcılardır, bu pigment ya da toner ile, kâğıt, Fotoğraf kağıdı, tuval, cam, metal, mermer, ve diğer yüzeyler üzerine baskı yapılmasına olanak tanır” (URL2).

Görsel26: Dijital Geniş Format Yazıcı

5.SONUÇ

İlk çağlardan güncel zamana kadar içinde bulunduğu ortamlardan etkilenecek devamlılık arz eden sanat en büyük etkileşimini teknolojiden almaktadır. Sanayinin gelişmesi ile de teknolojiye yaşanan yenilikler sanatı etkileyen gelişimlerden biridir. Teknolojik gelişmeler var oldukça yaşantılar üzerinde de birçok değişim söz konusudur. Bu değişimler en çok toplumun yaşantısında ve etkileşim içinde olduğu işbirlikçileri etkilediği gibi sanatın topluma yansıtılması açısından da büyük değişimler göstermektedir. Matbaanın gelişimi ile devrim yaşayan sanat, sanatçıların eserlerini üretmedeki zaman ve imkan bakımından kolaylık sağlamıştır. Tamamen el üretimi ile yapılan bir kitap, afiş matbaanın gelişmesi ile daha patik ve çoğaltılabilir hala geldi. Bu durum toplumun bir ürüne, sanatsal bir yaratıya ulaşımında pozitif rol oynamıştır. Tabi bu değişimler ışığında teknoloji gelişimini sürdürmekte ve kişilerde daha pratik olanı aramaktadır. Tam bu noktada dijital teknolojinin

gelişmesi, dijital baskı kavramının oluşması sanatı bütünüyle içine alan bir etkileyiş olmaktadır. Geleneksel baskı sistemlerinin yerini almaya başlayan, özellikle eserlerin çoğaltımı konusunda vermiş olduğu pratiklik ile sanat dijital baskıyı kendi bünyesine dahil etmiştir. Dijital teknoloji sadece baskı kavramı ile değil bilgisayar sistemlerinin de gelişimini içine alan bir kavramdır. İlk bilgisayarın oluşumun ardından geçen zaman zarfında birçok değişim ve gelişimi de beraberinde getiren bilgisayar sistemi günümüzde oldukça gelişmiş ve tasarım alanında aktif olarak kullanılan bir araç haline gelmiştir. Tam bu noktada geleneksel tasarım anlayışlarının teknoloji ile yeniden yorumlanması olarak da adlandırılabilir olan resim sanatının tuvalden çıkıp dijital, grafik tabletlere veya bilgisayar ekranlarına aktarılması ile yeni bir sanat kavramı doğmuştur; Dijital Painting. Teknolojinin sağlamış olduğu imkanlar ile yapılan çalışmalar salt tek bir alan da kullanımdan çıkıp farklı sanatsal alanlarda yer edinmiştir. Özellikle Dijital painting çalışması ile oluşturulan illüstrasyonların duvarda bir tablo olarak yahut bir kitap-dergi kapağında, afişte, tişörtte hatta oyun içi karakterlerin oluşumunda ve daha akla gelebilecek birçok alanda kullanım alanı sunmaktadır. Tabi bu kullanımın oluşmasında yine en önemli yardımcı rolü dijital baskı teknolojisi ile sağlanmaktadır. Tüm bilgiler ışında söylenebilir ki; sanat her daim teknolojiyle iç içe olan ve birbirinden beslenen bir yapı haline gelmektedir. Teknolojiler ve toplumsal yapılar, ihtiyaçlar değişim gösterdikçe sanatta kendine yeni oluşumlar bularak varlığı devam ettirecektir.

6.Kaynaklar

Alakuş, A. O. Ve Mercin, L. (2019). *Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi

Erbay, M. (2007). *Resim Sanatı Disiplinleri*. İstanbul: Alternatif Yayıncılık

Sağlamtimur, Ö. Z. (2010). *Dijital Sanat*. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Eskişehir.

Görsel Kaynakları

Görsel 1-2: <https://mehmetturgut.com.tr>

(Erişim Tarihi: 20.04.2020)

Görsel 3-4: <https://design-milk.com/worlds-first-digital-art-museum-tokyo/>

(Erişim Tarihi: 20.04.2020)

Görsel 5-6-7-8-9-10: <https://www.behance.net/aquasixio>

(Erişim Tarihi: 20.04.2020)

Görsel 11-12-13-14-15:

<https://store.steampowered.com/app/683320/GRIS/>

(Erişim Tarihi: 20.04.2020)

Görsel 16-17-18: <https://specialreservegames.com/products/gris-art-book>

(Erişim Tarihi: 20.04.2020)

Görsel 19-20-21-22: <https://www.aykworks.com>

(Erişim Tarihi: 22.04.2020)

Görsel23-24-25: <https://ethemonur.com>

(Erişim Tarihi: 22.04.2020)

İnternet Kaynakları

URL 1: https://tr.wikipedia.org/wiki/Ethem_Onur_Bilgiç

(Erişim Tarihi: 22.04.2020)

URL 2: https://tr.wikipedia.org/wiki/Dijital_baskı

(Erişim Tarihi: 24.04.2020)